

Mida aken peegeldab?

Pärandivaderite akende inventeerimise talgud

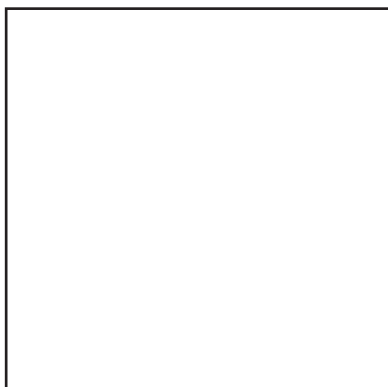
Vanuseaste: 1.–3. klass

Tööleht

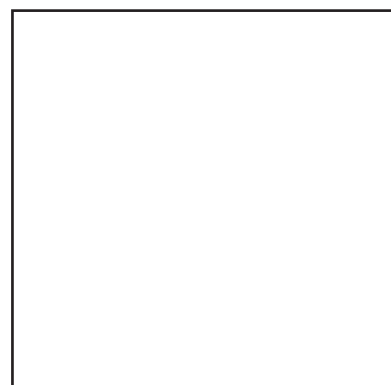
Nimi:

Aknad on maja silmad. Sõna „aken“ on meile jõudnud vene keelest („okno“ on aken ja „oko“ silm). Läbi aegade on kasutusel olnud erineva kuju ja kaunistusviisidega aknad. Muutunud on nii moed kui ka akende valmistamise viisid. Uuri aknaid lähemalt – need annavad sulle vihjeid maja vanuse kohta.

1. Lõika lehe allservas olevad akende pildid välja.
Kleebi iga kirjelduse juurde sobiv pilt.

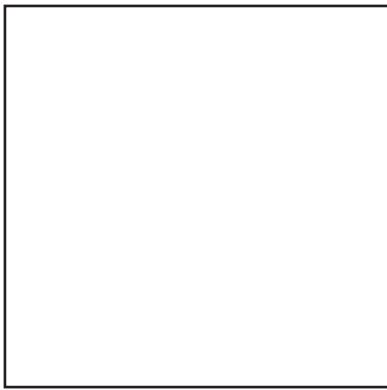

Veel 200 aastat tagasi olid talumajadel väga väikesed ilma klaasita aknaavad. Akna sulgemiseks tõmmati ette puidust luuk.

700–800 aastat tagasi kasutati akendel väikeseid kandilisi klaasitükke, mis ühendati omavahel tinaribadega.

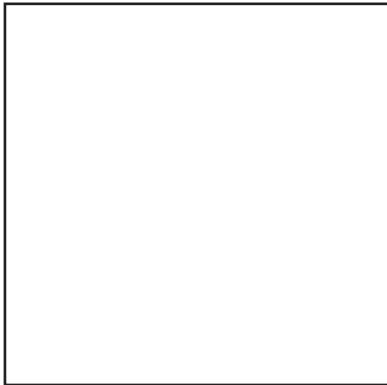
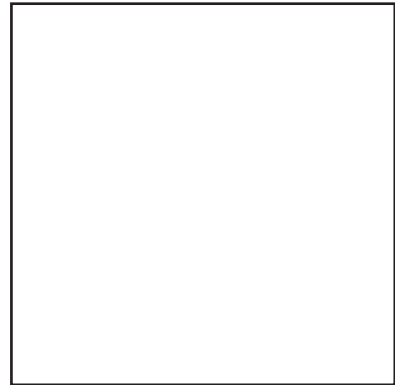

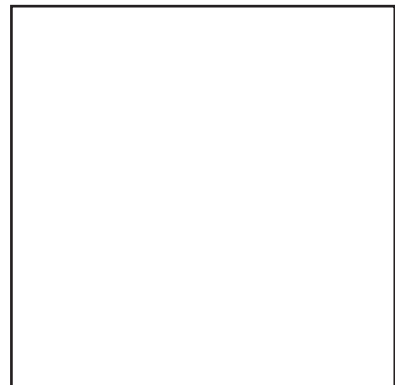
400 ja 300 aastat tagasi olid moes ruudukujulised aknad, mis olid jaotatud neljaks osaks.

100–200aastastel majadel on pikliku kujuga aknad. Neid on nii kuue ruuduga kui ka kolmeks või neljaks ristkülikuks jaotatud aknaraamiga.

Viimased 100 aastat on aknad olnud väga lihtsa ilmega. Aknad muutusid ka suuremaks, et tuppa rohkem valgust tuua.

30 aastat tagasi hakati kasutama plastist raamiga aknaid. Plastakna tunned ära selle järgi, et tal on lai ja väga sile raam. Vanale majale see ei sobi.

300 aastat tagasi

2. Vaata jooniseid Pärnus Kuninga tänaval asuva maja number 18 kohta. Maja ehitati üle 300 aasta tagasi, kuid hiljem on seda mitu korda ümber ehitatud. Selle põhjuseks oli majaomanike soov „uue moega“ kaasas käia. Umbes 35 aastat tagasi taastati maja välimus nii, nagu see on varem olnud.

200 aastat tagasi

100 aastat tagasi

Joonised: Rein Raie

Foto: Arnold Kannike

Uuri tähelepanelikult tänapäevast fotot majast ja kirjelda, milliseid muudatusi taastamistöõde käigus tehti.

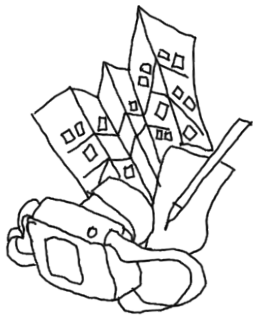
[illegible]

Akende inventeerimine

Inventeerimine on info kogumine esemete või ehitiste kohta. Sina osaled õpilaste üleeestilistel akende inventeerimise talgutel. Sinu ülesandeks on pildistada ja kirja panna andmed oma kodukoha akende kohta.

Millest alustada?

- Otsi kaardi abil üles majad, mida pead pildistama. Mõtle läbi oma teekond.
- Märki üles, millises järjekorras sa maju pildistad. Selleks kirjuta paberile majade aadressid (tänava nimi ja maja number).
- Võta kaasa fotoaparaat või nutitelefon, millega saad pilti teha.
- Kui majaomanik tuleb sinuga rääkima, palu temalt pildistamiseks luba. Ütle oma nimi ja kool ning selgita, et sa teed koolitööd kodukoha akendest.

Kuidas teha häid fotosid?

- Sul on vaja teha fotosid nii akendest kui ka kogu maja esiküljest.
- Seisa otse akna ette, näoga akna poole. Ära pildista külje pealt.
- Vali üks esimese korruse aken, millest pilti teha.
- Kui majal on lisaks põnevaid ja erikujulisi aknaid, siis jäädvusta ka need.
- Hoia fotokaamerat või nutitelefoni käes nii, et see oleks otse, mitte viltu.
- Veendu, et aken jääb pildil tervenisti näha.
- Võiksid akna eralistest osadest ka eraldi pildid teha, nii et need on pildil üksinda ja suuremalt.
- Pildista üles ka kogu tänavapoolne külg majast, selleks mine majast piisavalt kaugelt.
- Pildistamise ajal oota, kuni jalakäijad mööduvad.
- Kui sul tuleb pildistamiseks korraks autoteele astuda, palu kellegi abi, et ta liiklust jälgiks ja sind lähenevatest autodest hoiataks.
- Vaata kohe pärast pildistamist foto tähelepanelikult üle. Suurenda, kui vaja, et näha, kas foto on kenasti selge. Kui pilt jäi udune, siis palun pildista uuesti.

- ### 3. Kes võiksid nende akende taga elada, mida sa pildistamas käisid? Järeldusi aitavad sul teha kardinad ja aknalauale asetatud esemed.

[illegible]

Mida aken peegeldab?

Pärandivaderite akende inventeerimise talgud

Pildistas: Triin Lepik
Kool: Kalamaja Põhikool
Klass: 4B

Maakond: Harjumaa
Linn/alev, vald ja alevik/küla: Tallinn
Tänav ja maja number: Vana-Kalamaja 32
Maja kasutus: elumaja
Pildistamise kuupäev: 2. aprill 2020

